

การบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง Sustainable Tourism Management of National Park in Ranong Province

รุ่งฤดี แยมจรัส*

Runguede Yamcharas

สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84100

Public Administration, Suratthani Rajabhat University, Suratthani 84100 Thailand

*Corresponding author E-mail: saichankarn@hotmail.com

(Received : August 18 2020, Revises : September 7 2020, Accepted : October 9 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารจัดการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง 2) ศึกษาปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ พนักงานและลูกจ้างสังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ในเขตจังหวัดระนอง 290 คน เครื่องมือสำหรับวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น 0.96 และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ในขั้นตอนของการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way ANOVA) และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 2) การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง 3) ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติ จังหวัดระนอง ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อายุต่างกันความคิดเห็นการบริหารจัดการด้านการจัดการ และด้านการบริหารบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติ จังหวัดระนอง ด้านการวางแผนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4) การบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติ ทั้งโดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของอุทยานแห่งชาติ จังหวัดระนอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นด้านการวางแผนที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 5) แนวทางการบริหารจัดการเพื่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติ จังหวัดระนอง พบว่า ควรสร้างความตระหนัก และองค์ความรู้ให้บุคลากร เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ แผนการดำเนินงาน ปฏิบัติงานตามแผน จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นระยะเพื่อให้สะดวกต่อการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล หัวหน้าต้องมีความรู้ นำสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ในการบริหารงาน

คำสำคัญ : การบริหารการจัดการท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน, อุทยานแห่งชาติ, จังหวัดระนอง

Abstract

The objectives of this study were to 1) study and compare the management of National Park in Ranong province, 2) study the factors affecting the sustainable tourism of National Park in Ranong Province and 3) propose approach for the development of sustainable tourism management of National Park in in Ranong province. The approach of this research involved mixed methods. The quantitative research was conducted by studying a sample of 290 National Parks among Ranong Province staff. The tool used for data collection was a 5 level rating scale questionnaire at a reliability of 0.9.6 The statistics used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation, t-test, One-Way ANOVA and the Pearson correlation method. The qualitative research was conducted by in-depth interviews from the 8 key informant, selected by purposive samplings and the data were analyzed by content analysis.

The research findings were as follows: 1) The level of the management process of National Park in Ranong Province was the highest. 2) The level of the sustainable tourism management of National Park in Ranong Province was moderate. 3) The comparative result on sustainable tourism management of National Park in in Ranong Province in terms of sexes, ages, levels of education, and work positions as difference found that sexes, ages, levels of education, and positions there were not different, in terms of ages found that there were different in organizing and staffing as statistically significance at 0.05 and in terms of levels of education found that there were different in planning as statistically significance at 0.05 4) the management process of National Park in Ranong Province had a positive relationships on the sustainable tourism management at a significant level of less than 0.05, with The exception of planning 5) The guidelines for sustainable tourism management of National Park in Ranong Province were: should raise awareness, knowledge, and understanding of staff in the knowledge and understanding of sustainable tourism management, participate in the formulation of the vision, planning, checking and action, the implementation of the plan, The head has leadership and resource mobilization from the community, government agencies, private sectors.

Keywords : Tourism Management, Sustainable Tourism, National Park, Ranong Province

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่มีอัตราการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วหลายประเทศให้ความสำคัญในอันดับต้น ๆ เนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างงานทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่ประชาชนจำนวนมาก (เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2557) ในอดีตการท่องเที่ยวจะเป็นการท่องเที่ยวแบบมวลชนเป็นการเดินทางท่องเที่ยวตามกระแสนิยมโดยให้ความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยวก่อให้เกิดการไหลเข้าของนักท่องเที่ยวจำนวนมาก (ฉัตรเฉลิม ออจาธานศาล, 2551) ปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มความสำคัญของความยั่งยืนควบคู่ไปกับการดำเนินงานด้านการตลาดในแบบเดิม เพราะในอดีตอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเน้นจำนวนนักท่องเที่ยว เป็นเหตุให้ทรัพยากรการท่องเที่ยวถูกทำลาย จึงปรับเปลี่ยนแนวคิดสู่การท่องเที่ยวเชิงคุณภาพหรือการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (พิจาริณี โลหะยยะกุล, 2554)

อุทยานแห่งชาติ มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนทั้งในมิติวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การศึกษาและสังคม อุทยานแห่งชาติเป็นแหล่งรวมของสรรพสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันอย่างเป็นกระบวนการและมีระบบที่นำไปสู่การผลิตและควบคุมตนเองตามธรรมชาติ อันส่งผลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม นอกจากนี้อุทยานแห่งชาติยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและนันทนาการ มีคุณค่าด้านความงามและความโดดเด่นของทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย จึงมีศักยภาพสูงสุดสำหรับใช้เป็นฐานในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2560) จังหวัดระนองเป็นจังหวัดที่อยู่ในภาคใต้ของประเทศเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีธรรมชาติในรูปแบบต่าง ๆ อย่างครบถ้วน มีป่าที่อุดมสมบูรณ์ทั้งป่าบกและป่าน้ำชายเลน ท้องทะเลมีเกาะแก่งต่าง ๆ จำนวนมาก มีคอคอดกระที่นับว่าเป็นแผ่นดินที่แคบที่สุดของแหลมมลายู มีภูเขาน้ำตก พันธุ์ไม้และสัตว์ป่านานาชนิด อุทยานแห่งชาติ มี 4 แห่ง คือ อุทยานแห่งชาติแหลมสน อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว อุทยานแห่งชาติกระบุรี และอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะระนอง จึงมีความหลากหลายทางชีวภาพเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะเป็นธรรมชาติค่อนข้างสมบูรณ์จังหวัดหนึ่ง แต่แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งเกิดความเสื่อมโทรมสภาพแวดล้อมบางส่วนถูกทำลายในการจัดการการท่องเที่ยวจึงต้องตระหนักถึงคุณค่าชีวิตของประชาชนพื้นถิ่นและชุมชนที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว ความต่อเนื่องและยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ ความสมดุล และความต้องการของชุมชนท้องถิ่น พร้อมทั้งขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม มีเหตุผลและสอดคล้องกับวิถีชีวิตนำไปสู่การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนทั้ง 4 มิติ คือ ด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ

การศึกษา และด้านสังคม (จันทร์พร ช่วงโชติ, 2558) ประเด็นสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืนจำเป็นต้องมีการปกป้องและบำรุงรักษาสีงแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ส่งเสริมให้ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวและบริเวณโดยรอบมีคุณภาพชีวิตและความมั่นคงทางสังคม

การบริหารจัดการของทุกหน่วยงาน หรือทุกองค์การให้ประสบผลสำเร็จนั้น การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ หรือกลยุทธ์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร จะต้องมีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลรวมถึงการตัดสินใจอย่างถูกต้องและมีการปฏิบัติการได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร แนวทางการประเมินประสิทธิภาพของ การบริหารจัดการองค์กร มีหลายรูปแบบวิธีการ วิธีของลูเธอร์ กูลิค และลิตเติล เออร์วิก ที่ได้กล่าวถึงขั้นตอนการบริหารจัดการไว้ 7 ประการ คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบริหารงานบุคคล (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Co-ordinating) การรายงาน (Reporting) และการงบประมาณ (Budgeting) เขียนเป็นคำย่อได้ว่า POSDCoRB (จันทราณี สงวนนาม, 2551) มาใช้เป็นหลักการบริหารจัดการเนื่องด้วยวิธีการบริหารงานตามรูปแบบของลูเธอร์ กูลิค และลิตเติล เออร์วิก องค์กรมีโอกาสประสบผลสำเร็จบรรลุเป้าหมาย มีสายบังคับบัญชาเดียว สมาชิกองค์กรมีความเข้าใจวัตถุประสงค์องค์กร และแบ่งสายงานชัดเจน ไม่สับสน ในหน่วยงานเดียวกัน มีความเข้มแข็ง เพราะเลือกสายอาชีพเดียวกันมาร่วมกันทำงาน ใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า ถูกที่ ถูกงาน การประสานงานมีความสะดวกและจัดเตรียมงบประมาณสนับสนุนได้อย่างเหมาะสม

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กล่าวคือเกิดความยั่งยืนทั้งด้านด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การศึกษา และด้านสังคม โดยนำแนวคิด POSDCoRB มาเป็นแนวทางการบริหารจัดการเพื่อให้เป็นประโยชน์และใช้เป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหาพัฒนาการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติในจังหวัดระนอง ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารจัดการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1. ทราบระดับการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง
2. ทราบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง
3. ทราบแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง
4. ผลการศึกษาที่ได้สามารถนำมาเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารอุทยานแห่งชาติในจังหวัดระนอง เพื่อวางแผนระบบการบริหารงาน และรวมถึงเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ของอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง และอุทยานแห่งชาติอื่น ๆ อีกต่อไป และเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานในการนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง มีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ พนักงานและลูกจ้าง สังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในเขตจังหวัดระนอง จำนวน 290 คน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติและผู้ช่วยหัวหน้าอุทยานแห่งชาติในจังหวัดระนอง จำนวน 8 ท่าน

2. พื้นที่ในการศึกษาวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษาวิจัย อุทยานแห่งชาติในเขตจังหวัดระนอง จำนวน 4 อุทยาน ประกอบด้วย อุทยานแห่งชาติแหลมสน อุทยานชาติน้ำตกหงาว อุทยานแห่งชาติกระบุรี และอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะระนอง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบสอบถามการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนข้อคำถามดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

- คะแนน 5 หมายถึง ระดับเห็นด้วยมากที่สุด
- คะแนน 4 หมายถึง ระดับเห็นด้วยมาก
- คะแนน 3 หมายถึง ระดับเห็นด้วยปานกลาง
- คะแนน 2 หมายถึง ระดับเห็นด้วยน้อย
- คะแนน 1 หมายถึง ระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด

โดยเกณฑ์ในการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลแต่ละช่วงคะแนนเฉลี่ยของระดับการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง โดยนาระดับช่วงชั้นมากำหนดเป็นคะแนนเฉลี่ยได้ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

- คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง ระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง ระดับเห็นด้วยน้อย
- คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง ระดับเห็นด้วยปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง ระดับเห็นด้วยมาก
- คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง ระดับเห็นด้วยมากที่สุด

2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง

3.2 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) ศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ การจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน วิธีการสร้างแบบสอบถาม และการสร้างแบบสัมภาษณ์จากเอกสารและตำราต่าง ๆ

2) นำแนวความคิดทฤษฎีและข้อมูลต่าง ๆ ทั้งหมด มาสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์การบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง

3) นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงแก้ไข

4) แก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วไปให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบ ความถูกต้องเชิงเนื้อหา (Content validity) ความถูกต้องเชิงโครงสร้าง (Construct validity) ความเหมาะสมในด้านภาษา (Wording) และการสื่อความหมายของคำถาม

5) นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขขั้นสุดท้าย

6) นำแบบสอบถามไปทดลองกับผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

7) นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ มาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง

4. วิธิดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร คือ ผู้บริหาร ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ พนักงานและลูกจ้างสังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ในเขตจังหวัดระนอง โดยเข้าพบหัวหน้าอุทยานแห่งชาติในจังหวัดระนอง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ การศึกษาและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความร่วมมือสัมภาษณ์ ผู้ที่มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านการบริหารงานอุทยานแห่งชาติ ซึ่งดำรงตำแหน่งหัวหน้าอุทยานและผู้ช่วยหัวหน้าอุทยาน จำนวน 8 ท่าน และนำผลจากการสัมภาษณ์ มาสรุปผลวิเคราะห์ผลในเชิงเนื้อหา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของประชากร ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.2 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง ใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

5.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติ จังหวัดระนอง จำแนกตามเพศ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) กรณีที่มีความแตกต่างทำการทดสอบรายคู่โดยวิธีแบบเชฟเฟ (Scheffe)

5.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการและการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติ จังหวัดระนอง โดยการหาค่าการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

5.5 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง แสดงดังตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง

การบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง	ความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	σ	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการวางแผน	4.08	0.68	มาก	1
2. ด้านการจัดองค์การ	3.67	0.75	มาก	7
3. ด้านการบริหารบุคคล	3.89	0.70	มาก	5
4. ด้านการสั่งการหรืออำนวยการ	3.76	0.83	มาก	6
5. ด้านการประสานงาน	3.99	0.74	มาก	4
6. ด้านการรายงาน	4.02	0.72	มาก	3
7. ด้านงบประมาณ	4.06	0.74	มาก	2
รวม	3.92	0.62	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า อุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง มีการบริหารจัดการโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อยพบว่า การบริหารจัดการด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ระดับมาก

รองลงมาคือ ด้านงบประมาณ ด้านการรายงาน ด้านการประสานงาน ด้านการบริหารบุคคล ด้านการสั่งการหรืออำนวยการ และด้านการจัดองค์การ ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง

การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น			
	μ	σ	แปลผล	อันดับ
1. ความยั่งยืนด้านวัฒนธรรม	3.63	0.83	มาก	1
2. ความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ	3.26	0.59	ปานกลาง	3
3. ความยั่งยืนด้านการศึกษา	3.25	0.62	ปานกลาง	4
4. ความยั่งยืนด้านสังคม	3.29	0.64	ปานกลาง	2
รวม	3.34	0.50	ปานกลาง	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง โดยรวมมีการปฏิบัติระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อยพบว่า ความยั่งยืนด้านวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก รองลงมาคือ ความยั่งยืนด้านสังคม ความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ และความยั่งยืนด้านการศึกษา ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติ จังหวัดระนอง โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อายุต่างกันความคิดเห็นการบริหารจัดการด้านการจัดองค์การและด้านการบริหารบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง ด้านการวางแผนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการศึกษาเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึกหัวหน้าอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง สามารถสรุปได้ดังนี้

3.1 วิธีการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ที่ใช้อยู่ปัจจุบัน พบว่า ปัจจุบันมีวิธีการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ยึดตามกรอบแนวทางการดำเนินการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยบุคลากรปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตำแหน่งงาน ปฏิบัติตามนโยบาย หรือข้อกำหนดของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีการประสานงานกับชุมชน หน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชนน้อย การอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว การดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการเก็บค่าเยี่ยมชม เป็นไปตามระเบียบของทางราชการมีการตรวจสอบการดำเนินงาน แต่การดูแล

นักท่องเที่ยวยังไม่ทั่วถึงเนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มจำนวนมากขึ้น แต่จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ มีการวางแผนการดำเนินงาน มีการปฏิบัติตามแผน ตรวจสอบการดำเนินงาน และเมื่อพบปัญหาที่มีการแก้ไขและพัฒนาเพื่อให้การบริหารจัดการเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด และที่สำคัญต้องคำนึงถึงทรัพยากรทางธรรมชาติของอุทยานเป็นหลัก

3.2 ปัญหาในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติ จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปปัญหาในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติ มีดังนี้

- 1) งบประมาณไม่เพียงพอในการบริหารจัดการ
- 2) จำนวนเจ้าหน้าที่ของอุทยานไม่เพียงพอต่อภาระงาน ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างทั่วถึง
- 3) บุคลากรบางส่วนขาดขวัญกำลังใจในการทำงานเนื่องจากส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างชั่วคราว ซึ่งไม่มั่นคงในการทำงาน ทุ่มเทความมุ่งมั่นตั้งใจทำงานลดลง เมื่อมีงานอื่นที่มีความมั่นคงมากกว่าก็จะลาออก
- 4) จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้การบริการหรืออำนวยความสะดวกไม่ทั่วถึง
- 5) นักท่องเที่ยวบางคนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ขาดจิตสำนึก ขาดความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

3.3 แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พบว่า ควรสร้างความตระหนักและองค์ความรู้ให้บุคลากร เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ แผนการดำเนินงาน ปฏิบัติงานตามแผนจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นระยะเพื่อให้สะดวกต่อการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล หัวหน้าต้องมีภาวะผู้นำ สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ในการบริหารงาน

อภิปรายผล

1. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารหรือผู้นำของอุทยานแห่งชาติ ในจังหวัดระนอง มีศักยภาพในการบริหารจัดการส่งผลต่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กระบวนการบริหารเป็นเครื่องมืออันสำคัญยิ่งในการปฏิบัติงาน เพราะการบริหารเป็นระบบสัมพันธ์ของกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์การที่ผู้บริหารจะต้องถือปฏิบัติ หรือกระบวนการบริหารคือ วิถีทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ เสาวนารถ เล็กเลสินธุ์ (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารตามความคิดเห็นของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนนทบุรี ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งอรุณ เกื้อนใหญ่ (2553) ที่พบว่า กระบวนการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอหาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ใน 7 ด้าน มีระดับปฏิบัติการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า การวางแผนอยู่ในระดับสูงที่สุด กระบวนการบริหารทั้ง 7 ด้าน ให้ความสำคัญกับการวางแผน เพราะเป็นหัวใจของการบริหารจัดการทุกอย่างต้องมีการวางแผนมาเป็นอันดับแรกเสมอ

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง โดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ เสาวนารถ เล็กเลสินธุ์ (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนนทบุรี พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารตามความคิดเห็นของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนนทบุรี ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ทำงาน รายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่ในการศึกษาเปรียบเทียบครั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นการบริหารจัดการด้านการจัดองค์การ และด้านการบริหารบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการวางแผน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2552) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ตัวแปรด้านประชากรศาสตร์ ทำให้บุคคลมีความคิด ความรู้สึก ความคิดเห็น เจตคติแตกต่างกัน เช่น

บุคคลที่มีอายุแตกต่างกัน ก็จะมี ความแตกต่างในเรื่องของความคิด และพฤติกรรมบุคคลที่อายุน้อย มักจะมีความคิดเสรีนิยมยึดถืออุดมการณ์และมองโลกในแง่ดี มากกว่าบุคคลที่อายุมาก ขณะที่คนอายุมากจะมีความคิดที่อนุรักษ์นิยมยึดถือการปฏิบัติระมัดระวังมองโลกในแง่ร้ายกว่าคนที่อายุน้อยเนื่องมาจากผ่านประสบการณ์ชีวิตที่แตกต่างกัน ระดับการศึกษาของบุคคล ก็เป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความคิด ค่านิยม ทศนคติและพฤติกรรมแตกต่างกัน

3. จากผลการวิเคราะห์การบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติ ทั้งโดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของอุทยานแห่งชาติจังหวัดระนอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ จันทราณี สงวนนาม (2551) ที่ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารจัดการนั้น ประกอบด้วย การดำเนินงานเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างมีระเบียบ ไม่สับสน ตรงตามเป้าหมาย และประสบความสำเร็จ ซึ่งถ้าหากการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบขั้นตอนย่อมส่งผลต่อประสิทธิภาพ ตลอดจนเกิดความยั่งยืนในการจัดการท่องเที่ยว สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ รุ่งอรุณ เกื้อนใหญ่ (2553) ที่ศึกษาพบว่า กระบวนการบริหารจัดการ ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์กร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของหัวหน้าอุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไว้ว่า จัดให้มีการศึกษาสภาพปัญหา หลังจากนั้นขอความร่วมมือจากชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาคีรัฐ ภาคเอกชนอื่น เข้ามามีส่วนร่วมวางแผนการทำงาน มีการบริหารจัดการองค์การอย่างเหมาะสม มีความถูกต้อง กำหนดบทบาทหน้าที่ กรอบการทำงาน บริหารงานบุคคลโดยคำนึงถึงขวัญกำลังใจในการทำงาน ปฏิบัติงานตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ รายงานผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ เช่น ทุกเดือน เพื่อให้การกำกับ ติดตาม ประเมินผล เกิดความสะดวกและเป็นผลดีในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1) ความยั่งยืนทางวัฒนธรรม โดยพยายามที่จะทำให้ชุมชนเกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเอง เกิดความรัก ห่วงแหนและต้องการดูแล รักษา สืบทอดวัฒนธรรมชุมชนของตนให้เจริญงอกงามต่อไป สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของผู้ช่วยหัวหน้าอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะระนอง ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนดังนี้ หัวหน้าหรือผู้นำมีความเป็นผู้นำองค์กร เจ้าหน้าที่ ชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การร่วมจัดทำแผนการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ร่วมดำเนินการตามแผน ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน ให้ทุกคนเกิดความตระหนักว่าอุทยานเป็นของทุกคน เป็นของส่วนรวม เป็นของพวกเราต้องช่วยกันรักษา

2) ความยั่งยืนทางด้านเศรษฐกิจ โดยการให้ความสำคัญต่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ให้ชุมชนได้มีรายได้จากการท่องเที่ยวควรตกอยู่กับชุมชน คนในชุมชนต้องได้รับประโยชน์เพียงพอในการจัดการกับต้นทุนและปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดตามมาจากการท่องเที่ยว สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของผู้ช่วยหัวหน้าอุทยานแห่งชาติแหลมสน ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนดังนี้ การพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การมีส่วนร่วม ต้องหาวิธีการแนวทางเพื่อให้ชุมชนเข้ามามีบทบาท มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ทั้งในการวางแผนงาน ปฏิบัติตามแผนงาน รวมถึงให้ร่วมรับผลประโยชน์ เช่น การรับผลประโยชน์จากการจัดที่พักโฮมสเตย์ การจำหน่ายของที่ระลึก การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในชุมชน เนื่องจากบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ของอุทยานมีน้อย ไม่เพียงพอ ถ้าได้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมจะเกิดความยั่งยืน

3) ความยั่งยืนทางการศึกษา มุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชน นักท่องเที่ยวมีโอกาสในการเรียนรู้วัฒนธรรมใหม่ ๆ ได้เรียนรู้วิธีการปรับตัวให้เข้ากับชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่าง ชุมชนเองนั้นก็มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้รู้เรื่องต่าง ๆ จากการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้แก่ การวางแผน การทำงานร่วมกัน การประเมินผล การมีส่วนร่วม สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและมั่นใจในตัวเองมากขึ้น สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของหัวหน้าอุทยานแห่งชาติแหลมสน ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนดังนี้ คือ เจ้าหน้าที่ทุกคน และชุมชนศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา ต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ดำเนินงานตามแผนงาน และเข้าไปในชุมชนเพื่อดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

4) ความยั่งยืนทางสังคม เรียนรู้หรือทำงานร่วมกันในการจัดการเพื่อสร้างสรรค์และพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างกันและกันของผู้คนในชุมชนลดปัญหาความขัดแย้ง ก่อให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน ส่งผลให้ชุมชนสามารถรับมือหรือต่อสู้กับปัญหาต่าง ๆ ที่เข้ามาในชุมชนได้มีพลัง สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของผู้ช่วยหัวหน้าอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะระนอง ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนดังนี้ เจ้าหน้าที่ชุมชน ต้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การร่วมจัดทำแผนการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนร่วมดำเนินการตามแผน ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผล การปฏิบัติงานให้ทุกคนเกิดความตระหนักว่าอุทยานเป็นของทุกคน เป็นของส่วนรวม เป็นของพวกเราต้องช่วยกันรักษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้

1. ด้านการวางแผน (Planning) ผู้บริหารอุทยานแห่งชาติ ควรมีการจัดทำโครงการแผนปฏิบัติการรวมทั้งวิธีปฏิบัติการไว้ล่วงหน้า ให้ละเอียดและชัดเจน และให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนโดยมีเป้าหมายที่การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
2. ด้านการจัดองค์การ (Organizing) ฝ่ายบริหารควรปรับปรุงการกำหนดหน้าที่ขอบเขตงาน มอบหมายงานให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานชัดเจนเหมาะสมกับตำแหน่งและความสามารถในการดำเนินงานบุคคล (Staffing) การกำหนดอัตรากำลังและสมรรถนะที่เหมาะสมกับตำแหน่งงานจัดให้มีบุคลากรให้เพียงพอ สร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากร และมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง
4. ด้านการสั่งการและอำนวยการ (Directing) ผู้บริหารควรติดตาม ดูแลและสั่งการ โดยการตัดสินใจต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
5. ด้านการประสานงาน (Co-ordinating) ผู้บริหารควรจัดให้มีบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการประสานงานโดยตรง เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว ถูกต้องและชัดเจน
6. ด้านการรายงาน (Reporting) ผู้บริหารควรมีการบริหารจัดการให้ทุกฝ่ายเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการรายงานและการประเมินผลภายในหน่วยงาน นำรายงานหรือผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาต่อไป
7. ด้านงบประมาณ (Budgeting) ผู้บริหารควรจัดหางบประมาณเพิ่มเติมให้เพียงพอในการบริหารจัดการ โดยระดมทรัพยากรจากหน่วยงานเอกชน เช่น บริษัท ห้างร้านต่าง ๆ หน่วยงานภาครัฐ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการบริการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

8. นำแนวทางการบริหารจัดการเพื่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เช่น ส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนโดยให้มีการจัดการท่องเที่ยวแบบวิถีชุมชนในเขตพื้นที่อุทยาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยทำการวิจัยแบบมีส่วนร่วมศึกษาความต้องการและการมีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
2. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติ ในจังหวัดระนอง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาการบริหารจัดการ

เอกสารอ้างอิง

- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช. (2560). **แผนแม่บทอุทยานแห่งชาติแบบบูรณาการ พ.ศ. 2560-2564**. กรุงเทพมหานคร : สำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2552). **นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- คณะกรรมการจัดทำองค์ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในคณะกรรมการ บริหารจัดการความรู้ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). **องค์ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับสมบูรณ์**. กรุงเทพมหานคร : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- คณิงภรณ์ วงเวียน. (2556). **การพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน : กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง**. คุษภินพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- จันทร์พร ช่วงโชติ. (2558). **นวัตกรรมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนฐานชุมชน ในเขตอุทยานแห่งชาติภาคตะวันตกของประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : บั๊คพอยท์.
- ฉัตรเฉลิม งามอาจานศาล. (2551). “การท่องเที่ยวเชิงแนวคิด : ผลิตภัณฑ์หรือ นวัตกรรมใหม่.” TAT tourism Journal, ตุลาคม-ธันวาคม, หน้า 1-17.
- เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2557). **การท่องเที่ยวเชิงเกษตรสุราษฎร์ธานี : การวิจัยฐานทรัพยากรเกษตรสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1**. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- พิจาริณี โลหะยยะกุล. (2554). “ความสำคัญของการบริหารจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน”. TAT Tourism Journal, (4), หน้า 12-25.
- รุ่งอรุณ เกื้อนใหญ่. (2553). **การศึกษากระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์, สมชาย หิรัญกิตติ, สุดา สุวรรณภิรมย์, เชาวลิต ประภาวนนท์, สมศักดิ์ วานิชยาภรณ์. (2552). **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร.
- เสาวนารถ เล็กเลอสินธุ์. (2560). **ประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนนทบุรี**. กรุงเทพมหานคร : คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). **สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานয়รัฐมนตรี.